

ملا ناصر الدين

№ 2 Цѣна 25 к. موللا ناصر الدين ۲۵ تپک قىتى ساتىجى اليئە

ژور نالمزڭ قىمتى

بر ايلون مقتنده (يعنى اللي ايکي نسخى) - - - اون مات
باديم ايلون مقتنده (يعنى يگرى آتى نسخى) - - بش مات
اوج آيك مقتنده (يعنى اون اوج نسخى) - - ايکي مات باريم
ئاك نسخى سايچى اللە ٢٥٠ قېك.

بوچى ايجون ادارەتك آدرىسى

Тифлисъ. редакция журнала „Молла-Насръ-Эддинъ“

رېك، واينى هله صحبتىزدە اولاق: بلى،
اوز مصلتلىنى يوخلىوب بى طرف قالاز
حکومتلىر بونلاردر: شوتىسا. نورۇزىيا. ایران.
(يعنى ايله يىلم بىن در، جونكە ايندى بى
مطلوبى دە يىلەن ھېچ يوخىدر). آنچق قانىمىدا
سبب نەدر كەبۇ بى طرف دوران حکومتلىر
«نى ترالى» آدقۇيدىلار. آخر معلوم در (ا)
فارسىجهنى- دودوکە دىيەر. ترا، يعنى سە
«نى» عربىجه يعنى «چال». ديمك هانى
مردم آزارىيسە بى طرف حکومتلىر بى
آدى قۇيماقدە البىھ فىكتىرى بونلاردە دولاشماقدەر.
چونكە نەدىخلى وار، منىم سىكىفم اىستىور
داوايە قارشىرام اىستەميرم- قارىشەيرام، دخى
منم آدىمى «دودوک چالان» قۇيماقدە يعنى
بىر دى گۈرۈم سوزۇڭ نەدر؟

غىرت

محترم اوخوجى لارىزە معلوم در كە
ايکى ايل يارىم دو يوروپا پادشاه لارى
ايکى دستە اولوب يىرى يىرى ايلە داوا
ميدانىنە چىخىبىلار، وهمىن مخاربه باشلاناندان
سورا قالان حکومت لرڭ بىر نېھىسى اوز
مصلحتىنى ملاحظە يالىوب هەمىن داوا ياشىراك
ايلىوبىلار، كە عبارت اولسۇن بالقار دان،
ایتاليا دان، وغىرلەندن، (ھامىسىنى سايماقىلە
ايستەميرم مقالانى اوزادام، چونكە بى صحبت
لر ھامى بە معلومدر) اما حکومت لرڭ بىرنىچە
سى دە گىھ اوز مصلحتىنى باخوب اوزلىنى
بى طرف ساخالا دىلار و هەمىن بى طرف قالان
حکومتارەدە نى ترالى آدقۇيدىلار. بوسۇزڭ
معناسىنى آشاغەدە مقالانىڭ آخرىندە ييان ايدە

مسلمانلارده». مسلمانلاردان دوماچلىسىنە تىك بىر تقرى شخص
وارايىش كەلاؤدا دوروب بىلە فرمائىش ايدوب: آقلار،
آنادىلى بارەستىدە بىز مسلمانلارڭىز قاندىمىز بىلەدرە:
آنادىلىنىڭ ترقىسى، يىنى اكىر بىز دوراق اوزىكە
علملىرى دە واوزىكە دىللىرى دە لوخوياق واوز آنادىليمىزى او
خوياق،... بىلە بىر چىتىن ايش در، اكىر بىز آنادىلەزە دە
غىر ملت ار كېمىي اهمىت ويرەك و اوز آرامىزىدە
آنادىلەزە دانىشقا، اوئىدە دىملى كە كىك ھە بىن
جىمعىتلىرىن پۇزولا، سېب بودر كە خواه تىقلىس دە
خواه باكودە نەقدەر كە مىلىي جىمعىتلىرىن وار، اونلارڭىز
ھېشىتلىرىنىڭ عضولرى روسىجه دانىشىرلار و چوخىسى هېچ
لۇز آنادىلىنى بىلەر.

و ايشكى اىكىمچى چىتىن لىكى دە بودر كە اينىدى
حىكومت بىزە توغانخ كە ايلە اذن ويردى كە آنادىلەن
مكتېپ لىرە لوخونسون. اما دى كىل كە «علم ھازى؟
ھاراداىسن او قدر لياقتلى معلملىر تاپا بىلەرسن كە
لازمى قدر يىچە كەفايت ويرسون، او كە باكى معلم لرى
در، اونلارڭىز بارەستىدە مشهور شاعر «ادىپ» تھاىصى

تۈرى باشىنى دە باشىنى سىكىوب، سۈبۈقادان
ياڭىقلارى فزاروب، بورىتىن صو آخور.
- باد سلام عليكم!
- آى علېك السلام!

- آكىنى سن نەعىج بودالارە گلوب
چىخوبىن ؟ خىردرىمى،
- لەنت شىرە! خىر الولماشىن نەوار،
او زىكى بىلورسون كە ايشىز آدم بىلە وىندە
گلوب بورا يە چىخاز.

- بىن سن بورادە نەباش گورورسون ؟
- ايش زاد گورمۇرۇم ؛ قىتا دولاش.
دىرىوب سالوب بورا يە، بىر نىچە گۈنىدىن
سوڭىرا قاچاقا قام گۈزىچە دجال آبادە.
- نىچە قىتا دولاشدوروب ؟
- ايش او زۇن دەر، گىل مىزلىه صحبت
ايدىك.

- هارادە او لورسون ؟
- قىيازىنا نومىرى دە.

بلى، كېچك مخارىھ صحبتىنىھە:
اينىدى من، ملانصر الدین، محترم اوخوجى لاردان عذر
ايستىورم، خىالىم بوايدى بىلە گۈن يوروپا داۋاستىدان بىر
آز دانىشما و ايشىدىكىم تازە خېرلەن يازوب اوخوجىلىرى
بعضى مطلب لردن آكام ايدەم، اما بوساعت بىنە يە
خېر گىلدى كە قىلىس گىمنازياستىدە آنادىلى بارەستىدە يېتىجاق
در، وەھىن خېرى ايشىتىجاق من بىلە مصالحت بىلەدىم كە
محارىھ مسئله سىنە سىنە (يىنى جەنەمە گورا گىلسون) بلى
محارىھ مسئله سىنە قويوم هەلە قالسون، كېچم آتا دىلى
صحبتىنىھە.

مسئلهنىڭ مختصرى بودر كە بوزھىمار داوا باشلانى
ندان بىر پاوه ضىيف ملت لر پالىقا لار آزاد او لماغىنى
عنوان ايلىوب ايستىورلار باش قالخىزىنلار كە يىنى بىزىدە
وارىق، معلوم در كە كېچن آى قىلىس دە شهر دوماسى
و كىلىل لىرى بىرسىن ايلە قرار قويدىلار كە حىكمەتىڭ
لورتا مكتبلىرىنە آنادىلەنەن غىرى درسلىر درجه سىندە
لوخۇنماقىنى طلب اېتسونلار، همان ماجاس دە بوقاردادە
ايرمنىزدە و گورجىزدە قول قويورلار، او كە قالدى

ھەمشەرى باشىنى بىر

تىك

روسيەنىڭ شەمالى بىرلىرىنىڭ بىز آيالارىنى
ھەر كىن بىر دەقە گورمۇش اولىم، يەلگان
ايدىرم اىكىمچى دەقە بايزىر فەتلەنە مجبور
او لماسە او بىرلە گىلنە، باشىنى كەن باشماقچى
اولار، روسيە بايزىر دان تەجىكىش من بىلۇرم
اودر كە آكىن سەطىر، او قىبارى آيالىرىنىدا من
باپاتىمى باشمەن آلوب شەمال روسيە آتالار،
دالنجە كىنەرم، بلکە قاراداۋۇ قابىقە قاتاوب
آبازالار، بعض وقت باشىنى باشىلىنىدا بىرھەنە
متىل آراسىز ياغۇر، تايىر گۈز آچوب
ايش گورمەك مېجل ويرمۇر، ھوانىڭ كاسافى
آدمىدە بىر كات كىتكۈرۈپ، ايش گورمەك
اسلا قوبىمىز، بىرده گورورسون گۆزلى گون
چىخوب، گۆزلى بىلەن دجال آباد رېقىلە بەندىر،
سقالە نىيە سلام ويرمۇرسىن، بىز قايدىوب كېرى
باقۇمۇم، گورورسون سىن گاڭور، «اوغلان
بر رەزىن يابونىچى بورونوب، يابونىچىنىڭ

فلاس ده بانار بابوچ

من بو صحبتی قورتازیرام، اما قورخورام که او خوچی لار
نکران فالالار که بس مقاهمات که باشنده یازیلوب غیرت. بس
ایندی بو بازی بوزی دان نه مطلب الله گلکدی، وغیرت صحبتی نجه
اولدی، بی طرف حکومتار هارادا قالدی آنادیلی نک ایندی یافته
نه دخلی وار وبرنه سوز دی، نه دایشیق دی، و بو ابلشیک اولسی
هانسی، آخری هانسی در ومحضر که سوزک نهدر؟
والله هیج اوزومده بیلیرم.

« ملا نصر الدین »

آں شمین مال آلان

آمریقانک « نیویورق » شهربنده چخان بدر
غازیته خبر ویریز که آمریقانک تیاتر لارینداده
آرشن مال آلان اوپریتاسینی تازه لکدھ اوینامه گه
باشیلوبار.

بنده بونی عرض ایده بیلرم که آتنی آیلچ
سیاحتمنه من گورودروم که عشق آبادان بالشامیش
تاشکنده، اورینو ورغده، ساماراء، تارینین، حاجی تر
خان، بتروفق، واردیقا فاقازده کوچه و بازارده « آرشن

نمehrلرندە حشرمات الارض دن هرنە ایستەن تابولار:
بره، تخته بئى، سچان، تاراقان دیبان بر
نوع دوگۇزان قوردى، کە آدمىه بىزىم
کننلارده « قارا فاطما » دىرلر. بو بىر جوان
در بوبى گوڭك اما آڭ فاقاق بوغالارىنى
بىگىز اوزۇن يوغالارى اولورد. بونلاردن
علاوه روتوبت قوخۇسى. نمىرلەر ئىزىتى در
بۈنگلە باهم روسىيە نمىرلارنىڭ سەوارىنى
سوز اولا يېلىز. بىر قطەر سوبى قالىچە
قايىزدان دوشىرولر. بىل آدمى بىر ایستەن
چاى ايچىن دوگۇرا رفق ايمكىنى اسکانى
تو كوب، دىدى: « قىداش من باشە گەن
احوالا لاردن نقل ايدۇم درست قوقاچ وير؛
اما گرک بو صحبتى بىر بىرده آچىپ دا
ئىشيان ». دىدىم: « فلانى بو نەسوزدە
مڭ منى تانىپورسەن، الله شىرك كە اونۇز
ايلىدىن آرتۇقدىر بىزىم رفاقتىز وار، مڭ
بىزىم آرامىزدە اولان كىفتى بىر بىرده من

دېشىكىن هميشە درس وقتى قلاسده ياتىلار، وبالى
شاعر ئىبوئىنە، گور نە دىيور:

« چوخ مهارتلى، يىلىكلى وچالشغان انسان »

« يارانوب تور کى دىيىكىدە بو معلم دىيەلى »

« قاتمايك زهر آى اوشاقلار يىلە بوزباش سوينە »

« درس اوخوتىدىقىدا ياتىرى يَا اويانىر نىلەملى »

ھىن مسلمان قارداشە دوما عضولرىنىڭ يىرى يىلە جواب
وېرىر -. خىر آغا سىزىگ سهوگۇر وار، اكراستەنگ، اىلەمعلم
تاپارسەنگ كە نە گۇنۇز ياتسون نەكىچە ياتسون، مەلا كوتورىگ
قاشى لارگىزى كە اونلارە سىز كوتورق قازاجۇچ بولى كوتىرىگىز،
كۆرگۈز ياتىلار ياخوخ، اما سىز مسلمان ملتى قاضى لارگىزك
قىدىرىنى يىلىملىكىز، اونلارده كېچىن ياي گىدىرلەر جواشىش داغلا
رىتىنە عوام جماعتى آلدادرلار كە حكومت دن قرارداد وار كە
جىمع دول عورتلار كىكىدەلەر داوا مىدائندە سالانلارك بالتارىنى
بىوالار، ومنى دە حكومت گۇندرىوب كە آرالاڭلاردى ساھىي بە كوتوروم.

سوز بوخ، بۇ خېرى ياشىتىجىك كۆر بىچارە عورتلىرىنچە شوشىش
دوشورلار. آخىردا باشە بىر بوت خالص اينك ياغى و بوت يارىم
جاموش ياغى آلاندان سورا جىتاب قاضى آرداۋاتلاردى آزاد اىدىر.

ایندى كۆر، ياغلۇ بىها زماينىدە نەقدر منعتلى بى ايش در
ایندى بىلە بىر قاضى يە سىكتور ياخشى مواجب وير، كۆر

- آخىتم ساعت سىڭىدە منزلە اول
گلرم .

- گۈزلىرم .

- چىدا حافظ ؟

- چىدا ناصر ؟

- آخىتم ساعت سىڭىدە گە بالتۇمك
بۇنىنى يوجخارى قوزىبوب، بىباقىي گۈز-

لىرىك اوستە باسوب چىخوب بىرش روانە اولدوم
قىريازنى نۇمرا». يە قاپىچىدان سوروشىدىم:

« فلان كىن متىلەدرىمى؟ » دىدى: « بۇبورىڭ
متىلەدر و جواب ويرمەدن قاباق اىكى
قات باش اگىوب اىكى بارماقلىي بۇنىنىڭ
آردىنى قاشىدى. بۇيون آردى قاشىماق رو
چىكوب دىدى: « سوبوقدان گلۇسۇن ھەلگل
بر آز چاى ايجىك قارنىڭ قىشىون ». بۇرا يە
گلۇسۇن گىننەن كاپ كۆرسىرى اوئۇنە،

چىخىدىم يوختارى دورت اوطاڭ كىچوب ،
بىلدە اولان سوارەن قولوقىدا. روسييەنى
گورمۇلە بونى عرض اتلىمۇم كە روسيي
فۇرآقا بۇنى آچىپ دىدى: « بۇبور، آككىشى

گامه: حاضر «وورهاور» چی لار نظریمیده در . گچن هفته «آپیق سوز» ده دیمه سن او خودوم که بوقتنه تاک مسلمان جه دورت یوز او پیریتا یازیلو ب.

سو زیمن بوردا دگل.

پس «آرشین مال آلان» ده نه حکمت وار که دنیا عالمی تنه کتو رو ب. خدمت، اصل خدت بود رکه همین مسئله نی لاینجه حل ایده سن .

من با کوده اولان وقت فکریمه گهرایدی که «آرشین مال آلانث» شهرته باعث محض «سرالی» جنابردی در. سورا کوردیم کسهو ایلیورم، زیرا که سرالی نه آمریقا به ونه تاشکنده کیدوب، وحال اونکه اورالارشاده «آرشین مال» تیاترلاری جماعت ایله لباب اولوردی. اگرسب موذیقاده در، یعنی بیرسی اولا یله فرمایش ایتسون که «آرشین مالث» موذیقادی لذتی در و آرتیق بیر اوستالق ایله یازیلو ب. خوب، مکر لیلی و مجنوونک موذیقادی بوندان آشاقه در . خیر، بوده دگل .

مال آلان» دن سوابی او زکه دانیش قیو خادر. بو شهرلر لک هر بیرینده تراموای قراوچی لاری ناٹ ایشی بیشه سی واغونلار لک سکوسینه دیر ماشان جو جو قلاری قوما مایدی، بو همین جو جو قلاری که قو لتو قلارینده «آرشین مال آلان» کتابی جیفروب خلقی باشدان بیندن ایلیورلار «آرشین مال آلان- آرشین مال آلان»

هله بوراده بیر ایش بی خدر: دنیاده شهرت لی اتلر چوخ اولوب، بوراده بیر ایش بی خدر. بونی روایت ایله مک منم ایجون برایله خدمت دگل، محض غازیته فمه سی ناٹ. ایشی در که گوردیگنی وایشیدیگنی یازسون .

ولانک بیز نم تاک حکیم لک تکلیفی دخی ده عالی اولمالی در، بیزه بورج در هر شیک کنه ای او زمانق، شرح ویرمک، تفسیر ایتمک، بیزه لازم در خلقه یتورمک که آیا دانیشیدیغز اترک بود رجه ده شهرت تپما غینک سببی نه اولوب در .

آخر او پیریتا یاز ماق ایله بیر هنر دگل که دیمه که عزیز بک دن سوابی هیچ بر کشت الندن

کنی نک ایشی یقین تجله دوشوب، بولدا شیک باشبور طبی گونروب گلوب؛ بولدا شیکه در بیره گنیک استسه، گلوب، بر نجه مناط ویروب بر آبری باشبور ته آلوب اونکله هارا لازم در بولا دوشچک. نه دفره باخاچ وار؛ نه هارالو اولو دوچنک تحقیقی وار؛ بول که ویردیک، یازوب ویرولر». سورونشیدم که بلکه من گکدیم باشبورت استندیم ویرلر؛ دیدی: دور گلک سکا بر گونه هشتاد همشری باشبور نئی آلوم». بر آزده صحبت ایندیک، دور دم؛ بولا دوشیدم ابوه طرف . مابعدی وار .

حکیم نون غیر

می بر دفعه او توروب صحبت ایندیگن برده گکرسی التگدا داغلدي، بی خللا بورک از لدی، نجه کون اوندان آخادر؟) - چوخ یاخشی یادیده در؛ هله بورا سیده یادیده در که کور شیک بولنی ده مندن آلبلاز . - بله گکدیم «اصفافه» مهمان خانه س، او توروب مهمان خانه ساحبیله صحبت ایدیر دیک بو حالده بش آلتی نفر ایرانی داخل اولدیلاز نفره ایستدیلر. بونلار لک آلتیه بر نفره ویروب، هامونستن باشبورت ایستدیلر؛ مسافارل باشبور تادرینی بور چخار تدیلاز . ویردیلر، بر نفریده باشبور تی «قاتور جی به او زادوب، دیدی: «سن الله، یاخشی بره قوی ایتمه سون او ز گنگدر». ایرانلولار گنبدیار مزللرینه، من قانظور جیدان خبر الکدیم، که مگر او ز گه باشبور طی ایله ده گرمک اولار؟» دیدی: ابراندا اولار بر

یولداش تبا بیلهرم که ملیونچی ناٹ تریه سز قزی نی مفته ویرسلار، او زومه لابق یلمهمن. اما پس ملیونه نه دیبورسن؟ ملیون ایله که ظرافت اینمک اولماز.

ایندی! مختصر سویله گوروم نه بیورسن ای؟ من ایندی ملیونچی ناٹ قزینی نجه گوروم: او زی اورتولی او تورروب ایوده.

ساق اولسون سلیمان بک: دخی بوندان سوایی او ز که بیر چارهم یو خدر که او زومی آرشین مال چی دونینه سلام.

«آرشین مال آلان، آرشین مال آلان..... تاخته بافت، بو خجا - هی....»

تو تاخ که اسکر بلک گینتیدیکی بول ایله من ده گیدوب او زومه یولداش آختارسام، دخی «کل چهره» دن لیاقتی بیر یولداش تا پیاجاغام، که کیچه پایاپاک آرشین مالی چی ناٹ محض حقینه او بیوب بیش دقیمه ناٹ ایچنده اونه عورت اولماش راضی اولور، ولاتن

بو احوالاتک دخی ده او ز که بیر معناسی وار، گل چهره ناٹ آتاییه و آناییه و جماعتنه معنوی

جوانی بودر: «سین که منی پرده دالیندا ساخلوب سکن که نه منی گوردن اولسون، و نه من بیر کسی گوروم، سین بیله لک ایله منی کیچه پایاپاک آرشین مالچی لاره نای ایدیرسگز: او سیبه که ن گودوم آنجاق گومورچی در، او دونچی در، سوچی در، زیر ناقاواچی در و آرشین مالچی در: آرشین مالچی ده بو سایدی قلاریزیک هامیسینه نسبت کینه اولادان لیاقتی در.

بودر «آرشین مال آلان» ایده بایسی. یعنی، با غیشلا، من دیله قانیرام. اکر سن او ز که جور معنا ایدیرسون - بفیور میدانه

او در که من بو اپیراناث مضمونه بلد اولادان بیوانه نه وقت که ایشیدیرم که بر نفر جوان او بیور سینت قورتاروب قایدیر او ز اسلام وطنیه. من همان ساعت فکریه کلیر که بو بی چاره ناٹ ده کیچه پایاپاک قویوب اسکر بلک فسدنی ایشتمک دن سوایی دخی بیر او ز که چاره سی یو خدر،

حتی منم قولاغمه بو قسم صحبت ده چاندی که «آرشین مال» آلانث شهرتینه باکوده بازارانی کوچه ده آرشین ایله مال ساتان حاجی اسلام عموم باعث او لو بدر، و احوالات ده بیله اولوب که بر کون قومپو زینور جنابری حاجی عمومک دکانیه گیروب یلمرم نه پارچه آیرمیش، دیلکن حاجی اسلام عموده کشم حوصله بیر آدام دی، بلکه آغزی اوروج ایعش. عزیز بکه قباقکی پارچه خوش کلمیوب موقع ایدوب بیر آبری پارچه نشان ویرسون، او وعده حاجی غیظه گلوب (ونجه ده کلمه سون) آرشینی فالغزوی ایستیوب عزیز مشتری ناٹ کلامستاندین یندیرسون، الدرسات سالوب بو هین ده غارادووی او زینی ایچه ری سو خوب حاجی ناٹ بازار گونی دکان آچماغینه بر اتفاقل یازوب (او گون ووسکرسنه ایش) و آخره عزیز بکه آجینه دوشوب حاجی یه ساتاشماق ایچون آرشین مال یازوب.

من دوغری بیله قانیرام که بوسوزلرک و بوبیاناتک اصلی یو خدر: و بیله بیلیرم که «آرشین مال آلان» او پیر اسی ناٹ معناسی دخی هددربن در: بوا پیرانی یازماقده عزیز بکون نیتی تازه بیر مستهله ایل و ورماق در: او مستهله بودر که بیر پاره جوانلاریم گیدوب در سل او خویرب دارالفنون لر قورتاروب قایدوب کلیر باکویه و بوراده ایشیدیرلر که مثلاً فلاں ملیونچی ناٹ آدینی یازماتی یلدین یتیشیش بیز قزی وار.

ایندی نه طور ایله مک؟ بر طرفدن ملیون ناٹ عشقی، بر طرفدن ده قزی گوروب بکینک لازم در، حقیقت دده تکلیف چو خ چتین در. بر طرفدن دولت، بیر طرفدن ده قزی آخر نه طور گورمک: دوغری در، ملیون اولان یرده چر کین لک گوزل لک یاددان چخیر، اما گنه ده آدام ایستیور آرخاین اولسون که باری هیچ اولماش کور دگل، شیل دگل.

ایندی پس نه ایله مک؟ ملیونی الدن اوتورمک اولا ر؟ تو تاخ که من تازه دارالفنون قوتار میشم، تو تاخ که ایستم کا کا س مسلمان معلمه لریدن او زیمه ایله

اما دی کل که بو جوانلند «سرالبی» درجه می‌ستند
قایمیتی اولاجاچ می که آغاچلارڭ دالىندان بوجچە
قولۇقىنده و آرشين يىنده اوخويما كلچىرە نى
و اونىڭ يانىنده كى كل يوزلى قىزلارى حىزان قويما...
آرشين مال آلان... آرشين مال آلان
بو در «آرشين ماللۇڭ» «سېرىدى» بودر سبب كە
آرشين مال بو درجه دە شهرت تاپوب، بودر سبب كە
ارمنى، گورجى، روس، و آمریقالى، هەمین ائرە نەھايت
مشتاق درلر...
ريونىڭ سېرىدى، بونۇڭ حكىمىتى و علتى بوراسىندىدر
«دەمدەمە كى»

ئۇرئالەنە مىشىرى يازىلماق شەرطلىرى

معامىم در كە بواوقات - قحطانلۇك در. دىيەم - بەھال در: گنە تاپلانشى غىمتىددو. پس ژورنالىزى يىنلى
يىز قحطانلۇك زمانىدە چچارتىماڭ باشىورىق. كاغذ يوخ، رنگ يوخ، عمالە يوخ، حروفات يوخ، مطبعە لېزىرمەدە.
اولا يىلار كە بو فضاو قدر ايچىنە چخارتىدىقىز ژورنالى يىرى اليه آلوب قىمتىه باخرب دىيە كە:
پاھا! آتاۋان يىرى! بىھەدە بەھال اووار -

من آرزو ايدىرىدىم كە، يىلە دانىشقلار اور تالقىدان گۇتۇرولە ايدى: سبب بودر كە - اولا دىنادە
غازىيەت، ژورنالىڭ وكتابىڭ هېچ بەھاسى اوچۇزى يوخىدر - هەر يېرىيە نەقدەر پول وىرە يىلسەن - اوچۇزدر.
ايىمكىچى بودر كە، ايىدىكىي عىصرە پول اوزى هەر يېش شى دن اوچۇزدر و اوچۇمچى دە بودر كە
مسامان يازىچىسى يازىديقى كىتابى ياخازىتىنى نەقدەر بىدا قىمتە ساتىھە، گنە آخرە فارسلاردېمشكىن حمال
يىمىزد و تورك لر دىمېشكىن «آلدەم قوز» اولاجان.

ژورنالىزى قىمتى

بىراپلۇن مەنتىندە (يىنى اللى اېكى نىخەسى) . . اون منات بادىم اىلەن مەنتىندە (يىنى يكىرىمى آلتى نىخەسى) يىش منات
اوچ آىك مەنتىندە (يىنى اون اوچ نىخەسى) اېكى مەنات يارىم تىك نىخەسى ادارەدە . . ٢٥ قېتى

يىز بسم الله دىيوب ژورنالى باشىورىق و ابونە اعلانىنى دە ايدىرىك، ولاكن ايلەك، و يارىم ايلەك
مىشىرىلى يىلەمەلى درل، كە ادارەمەزه گۈندرىيان پول اقلى آخر اوز يېرىيە چاتاچاڭ، يىنى هەمان پولا
ژورنال گۈندرىيەجك، واحيانا ژورنالىز بعضى سېيدىن يانە تاخىرە دوشىدە گنە مىشىرى تىك ژورنالى
كىچى تىزى مىشىرىيە گۈندرىيەجك، نې، كە يىنلى بە گىمىتى يىلەدە اولوبدىر. و آللە شاھد دە
كە هېچ بىر مسلمان قارداشلىك پولى ادارەمەزدە تلف اولمىوب، و اىك
بىرىيەتكە آز چوخ حق و حسابى ياددان چخوب قالماش اولسە خبر ويرسون گفایت ويرەك.

اما يۇنى دە عىرض ايدەبىهارىك بىرپارە مسلمان قارداشلاردەدە آز چوخ نىيەز وار. اونلاردان دە
خواھىش ايدىرىك كە بورجلارنى يېرىيە يېرسۇنلار . .

تىپايسى دە ژورنالەن ساتىلار وابونە قبول اولۇنۇر مسلمان يازارندە «شرق» كىتابچانەستىدە.
مدىپ و باش مجرىر: جىلىل محمد قانىزادە

По постановлению подлежащаго Начальства оштрафованы армянинъ №—за храненіе 150 руб.
сереб. монеты, грузинъ №—за появление на улицѣ въ пьяномъ видѣ въ татаринъ №—за куреніе
опума. (Закавказск. Рѣчь отъ 9 октября 1916 г. №²/3).

زاقاقات‌ستابا رېچ غازىتىڭ اوكتىابز آيىڭ ۲۱۳ نومۇرەستىدە تىلىس غۇرۇپ‌ناتورى جىزىھلىوب . بىر
ئايرمنىنى گوموش پولى كېسە دولدوروب ساخلاماقي اوستە، بىر گورجىنى كۈچىدە كېلىمك اوستە و
بىر مسلمانى ترباك چىكىلە اوستە.